

EDUSKUNNAN VASTAUS 324/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä (HE 261/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 30/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, henkilötietoja sisältävästä metsätietojärjestelmästä ja siinä olevien tietojen käsittelystä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan, mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *metsävaratiedolla* metsiä sekä niiden hoitoa ja käyttöä kuvaavia paikkaan sidottuja tietoja;

2) *metsätiedolla* metsäkeskuksessa käsiteltäviä hallintoasioita koskevia tietoja, metsävaratietoja sekä kiinteistöjä ja metsäkeskuksen asiakkaita koskevia tietoja siten kuin jäljempänä säädetään;

3) *kuviolla* aluetta, joka on pyritty rajaamaan kasvupaikan, puuston ja mahdollisen käsittelytarpeen suhteen mahdollisimman homogeeniseksi;

4) *koealalla* metsävaratietojen keruussa käytettävää metsikölle ominaisten piirteiden selvittämiseksi sijainniltaan paikannettua kohdetta;

5) *yksityisellä maanomistajalla* kestävän metsätalouden rahoituslainsäädännössä tarkoitettua yksityistä maanomistajaa; ja

6) *asiakkaalla* yksityistä maanomistajaa, tämän asiamiestä tai muuta metsäalan toimijaa, joka asioi metsäkeskuksessa julkisiin hallinto-tehtäviin liittyvissä asioissa.

3 §

Metsätietojärjestelmä ja sen käyttötarkoitus

Metsätietojärjestelmä muodostuu metsäkeskuksen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämästä metsätietoja sisältävästä tietojärjestelmästä sekä niistä metsätietoja sisältävistä asiakirjoista ja muista vastaavista tietoaaineistoista, joita ei ole otettu digitaalisessa muodossa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävään tietojärjestelmään.

Tietojärjestelmän käyttötarkoituksena on metsäkeskukselle kuuluvien julkisten hallintotehtävien hoitaminen. Metsäkeskuksen julkisista hallintotehtävistä säädetään Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (/) 8 §:ssä.

Metsäkeskus saa käyttää tietojärjestelmää yksityisille maanomistajille suunnattua koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta sekä muuta metsätalouden edistämistä varten siltä osin kuin kyseessä oleva toiminta ei liity metsäkeskuksen liiketoimintaan tai muuhun kaupalliseen toimintaan.

4 §

Tietojärjestelmän sisältö ja käyttötarkoitus

Tietojärjestelmä muodostuu:

1) Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 8 §:ssä säädettyihin julkisiin hallintotehtäviin liittyviä hallintoasioita koskevista tiedoista;

2) luonnollisiin henkilöihin liittyvistä metsävaratiedoista;

3) kiinteistöjen omistajuutta ja hallintaa koskevista luonnollisiin henkilöihin liittyvistä tiedoista; ja

4) luonnollisiin henkilöihin liittyvistä asiakastiedoista.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa käsitellä metsävaratietojen päivittämisessä. Edellä 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja saa käsitellä yksityisten maanomistajien koulutuksessa ja tiedotuksessa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa käsitellä metsäkeskukselle kuuluvien hallin-

toasioiden hoitamisessa, yksityisten maanomistajien neuvonnassa sekä metsien kestäväään hoitoon ja käyttöön liittyvissä metsäkeskuksen suunnittelu- ja selvitystehtävissä sekä muissa vastaavissa metsiin perustuvien elinkeinojen, metsien monimuotoisuuden säilymisen ja metsätalouden muun ympäristönsuojelun edistämisessä. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa käsitellä myös tilastollisiin tarkoituksiin ja tiedoista saa tuottaa myös muita tietoaaineistoja, joista yksittäistä henkilöä koskevat tiedot eivät ole tunnistettavissa.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja ovat kuvion tai muun maantieteellisesti rajatun metsäalueen puustoa, maaperää, kasvupaikkaa, sijaintia ja geometriaa, pinta-alaa, käytön rajoituksia, monimuotoisuutta ja muita erityispiirteitä sekä metsänhoito- ja luonnonhoitotoita, hakkuita ja muita toimenpiteitä koskevia ehdotuksia tai jo toteutettuja toimenpiteitä koskevat sekä muut 2 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamisessa välttämättömät metsätiedot. Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ovat kiinteistön omistaja, yhteisömuutoksessa olevan kiinteistön yhteisömuutajat ja asianhoitajat, omistussuhde, omistussuhteen alkamis- ja päättymispäivä sekä muut 2 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamisessa välttämättömät kiinteistöjen omistajuutta ja hallintaa koskevat tiedot. Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ovat nimi-, osoite- ja muut yhteystiedot, henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus, äidinkieli, pankkiyhteys, asiakkaan suhde kiinteistöön, henkilötietojen luovuttamiseen liittyvät kiellot ja suostumukset sekä muut 2 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamisessa välttämättömät asiakastiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa sellaisia tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja, jotka eivät ole henkilötietoja. Tässä momentissa tarkoitettujen tietojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan, mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

5 §

Tietojen yhdistäminen

Viranomaisten sekä yritysten ja muiden taloudellista toimintaa harjoittavien toimijoiden tuottamia paikkatietoaineistoja ja muita aineistoja voidaan yhdistää tietojärjestelmän tietoihin ja tällaisia aineistoja voidaan muutoin käsitellä tietojärjestelmässä siltä osin kuin se on tarpeen 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamisessa.

6 §

Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeutetut

Rekisterinpitäjinä toimivat Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa tarkoitetut keskusyksikön johtaja ja alueyksiköiden aluejohtajat. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat keskusyksikössä ja alueyksiköissä ne toimihenkilöt, jotka voivat käyttää Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 14 §:n nojalla julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Mainitut toimihenkilöt vastaavat kukin tietojen virheettömyydestä siltä osin kuin he ovat niitä käsitelleet. He eivät kuitenkaan vastaa viranomaisilta saatujen tietojen virheettömyydestä. Niiden virheettömyydestä vastaa asianomainen viranomainen.

Rekisterinpitäjä ratkaisee tietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskevat asiat. Käyttöoikeus voidaan myöntää 4 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn sellaiselle metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön toimihenkilölle, jolla ei ole oikeutta käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Käyttöoikeus voidaan tällöin myöntää myös 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsävaratietojen päivittämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla on oikeus katsella teknisen käyttöyhteyden avulla tietojärjestelmän tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudes-

sa. Niillä ei ole oikeutta tallettaa tai muuttaa tietojärjestelmän tietoja.

7 §

Tietojen virheettömyys

Metsävaratiedot perustuvat eri menetelmillä tehtäviin arviointeihin, mittauksiin, kartoitukseen ja laskelmiin. Tietojen tarkkuus voi vaihdella siitä riippuen, mitkä tiedot ovat kyseessä, millä menetelmällä tiedot on kerätty ja miltä ajankohdalta tiedot ovat. Metsävaratiedoissa ei saa olla olennaisia puutteita, virheitä eikä väärintulkintoja. Tietojärjestelmään on talletettava tieto tiedonkeruumenetelmästä tai tiedon lähteestä ja tiedon ajankohdasta.

Tietojärjestelmään talletettuja metsävaratietoja on säännöllisin väliajoin päivitettävä ottaen huomioon kohdealueen ominaisuudet sekä metsäkeskuksen käytettävissä olevat henkilöresurssit, taloudelliset resurssit ja julkisten hallintotehtävien hoitoon liittyvät tietojenkäyttötarpeet.

Metsävaratietoja päivitetään metsäkeskuksen hallintoasioiden hoitamisen yhteydessä saatujen hakemusten ja ilmoitusten sekä maanomistajan tai hänen valtuuttamansa metsäkeskukselle toimittamien tietojen perusteella. Siitä poiketen, mitä 6 §:ssä säädetään rekisterinpitoon liittyvistä vastuista, rekisterinpitäjä ei vastaa näiden tietojen virheettömyydestä. Jos rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitava metsäkeskuksen toimihenkilö on tarkastanut näiden tietojen oikeellisuuden maastossa, sovelletaan kuitenkin, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

Tietojärjestelmästä laadittavaan rekisteriselosteeseen on mahdollisuuksien mukaan liitettävä kuvaus erilaisilla metsänarviointimenetelmillä saatujen tietojen luotettavuudesta ja tarkkuudesta.

Siltä osin kuin kyse on tietojärjestelmän muista henkilötiedoista kuin metsävaratiedoista, tietojen virheettömyyteen sovelletaan, mitä henkilötietolain 9 §:n 2 momentissa säädetään.

8 §

Julkisten tietojen luovuttaminen teknisen käytöyhteyden avulla

Tietojärjestelmän julkisia tietoja voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla viranomaisille tai viranomaistehtäviä hoitaville tahoille laissa säädettyä tehtävää tai velvoitetta varten.

9 §

Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa metsätalouteen liittyvää suoramarkkinointia varten, ellei maanomistaja ole sitä kieltänyt. Maanomistajan yhteystietojen valintaperusteena voidaan käyttää henkilön osoitetta, kotikuntaa, ikää, sukupuolta, äidin- tai asiointikieltä tai tietoa siitä, minkä ajan kiinteistö on ollut henkilön omistuksessa tai hallinnassa, taikka tilan sijaintia tai metsänhoitotoita ja hakkuita koskevia toimenpide-ehdotuksia ja näiden toimenpiteiden ajoitusta. Luovutettavat tiedot voidaan ryhmitellä valintaperusteiden mukaan.

Maanomistajan yhteystiedot sekä metsävaratiedot ja niiden sijaintitiedot voidaan luovuttaa metsätalouteen liittyvää suoramarkkinointia varten, jos maanomistaja on siihen antanut suostumuksen. Tietojen luovutus edellyttää maanomistajan suostumusta myös silloin, jos tiedot luovutetaan ilman yhteystietoja, jos sijaintitietojen perusteella on selvitettävissä, kenen maanomistajan kiinteistöön tiedot liittyvät.

Tietojen luovuttaminen on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sallittua vain siltä osin kuin tiedot ovat tarpeellisia ilmoitettuun markkinointitarkoitukseen. Tietojen luovuttaminen 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ei ole sallittua sähköisen viestinnän avulla tapahtuvaan suoramarkkinointiin, elleivät sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 7 luvussa säädetty edellytykset täyty.

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin, jos henkilötietolain 19 §:ssä säädetty tietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät.

10 §

Tietojen luovuttaminen eräissä liiketoimintaan liittyvissä tapauksissa

Tietojärjestelmän tietoja luovutetaan metsäkeskuksen eriytetyn liiketoiminnan käyttöön samoin edellytyksin kuin sivullisille.

Poiketen siitä, mitä henkilötietolain 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, tietojärjestelmän tietoja ei saa luovuttaa jäsenyyden perusteella sellaiselle yhteisölle, joka harjoittaa liiketoimintaa.

11 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten, jos henkilötietolain 14 §:ssä säädetty henkilötietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät.

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa opinnäytetyön tekemiseen, jos tietojen luovuttamista voidaan pitää tutkimussuunnitelman perusteella tarpeellisena ja jos tutkimustyöllä on vastuullinen ohjaaja tai siitä vastaava ryhmä. Tietojen luovutuksen edellytyksenä on, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille ja että tiedot hävitetään, kun henkilötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi. Samoin edellytyksin tietoja voidaan luovuttaa muuhunkin tutkimukseen, jota ei voida pitää tieteellisenä tutkimuksena. Jos tutkimuksen tekijä tai tutkimuksen rahoittaja harjoittaa liiketoimintaa, jossa tietoja voidaan hyödyntää, tietojen luovutukseen sovelletaan, mitä 9 §:n 4 momentissa säädetään.

12 §

Tietojen luovuttaminen kaukokartoitusaineistojen puustotulkintaa varten

Koealaa koskevia tietoja voidaan luovuttaa kaukokartoitusaineistojen puustotulkintaa varten. Tietojen luovuttamisen edellytyksenä on, että niitä käytetään vain sellaisten metsien puustotulkinnassa, joita koskevien tietojen käsittelyyn luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus.

13 §

Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely

Tietojen luovuttamista haetaan kirjallisesti metsäkeskukselta.

Rekisterinpitäjä ratkaisee rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavan toimihenkilön esittelystä tietojen luovutusta koskevan asian.

Metsätietojärjestelmästä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jos viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetty tietojen luovuttamisen edellytykset täyttyvät. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, tiedon pyytäjän on liitettävä hakemukseen henkilötietolain 10 §:n mukainen rekisteriseloste, jos tiedot talletetaan luovutuksensaajan henkilörekisteriin kestoltaan pitempiaikaista käyttötarkoitusta varten.

Tietojen luovuttamista koskevaan päätökseen on liitettävä tietojen suojaamiseksi tarpeelliset tietojen käytön ehdot ja rajoitukset.

14 §

Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys

Luovutettaessa tietojärjestelmän tietoja sivulliselle päätökseen on liitettävä selvitys, josta käy ilmi, millaisia virheitä tiedoissa voi olla. Selvityksessä tulee viitata 7 §:ssä säädettyihin tietojen virheettömyyttä koskeviin vaatimuksiin.

Rekisteröidylle on annettava 1 momentissa tarkoitettu selvitys silloin, kun hän käyttää hen-

kilötietolain 26 §:ssä säädettyä tarkastusoikeuttaan.

15 §

Tietojen säilyttäminen ja poistaminen

Tietojärjestelmästä poistetaan 4 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot viimeistään kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun asiakasta koskevia tietoja on viimeksi käsitelty. Tietoa, jonka säilyttäminen on välttämätöntä lakiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian takia, ei kuitenkaan poisteta. Tieto on poistettava tietojärjestelmästä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei enää ole laissa säädettyä perustetta.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, poistetaan ne 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka eivät ole tarpeen 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen hallintoasioiden käsittelyssä, viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun mainittuja tietoja on viimeksi käsitelty.

Tietojärjestelmässä säilytetään 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot pysyvästi. Myös maanomistajan tai hänen valtuuttamansa vapaaehtoisesti tietojärjestelmään toimittamat tiedot säilytetään pysyvästi. Kun tällainen tieto päivitetään, poistetaan kuitenkin vastaava aikaisempi tieto tietojärjestelmästä. Jos aikaisemman tiedon käsittely on tarpeen lakiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian takia, tietoa ei poisteta. Tieto on poistettava tietojärjestelmästä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei enää ole laissa säädettyä perustetta.

16 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Rekisterinpidon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Tietosuoja-valtuutettu valvoo tässä laissa tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä sille säädetyn toimivallan rajoissa.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetussa laissa (1474/1995) tarkoitettuna viranomaispäällikkönä toiminut tai maa- ja metsätalousministeriön määräämä toimihenkilö toimii rekisterinpitäjänä alueyksikössä siihen saakka, kunnes alueyksikkö on saattanut toimintansa Suomen metsäkeskuksesta annetun lain julkisen vallan käyttöä koskevien säännösten mukaiseksi. Tämän lain voimaan tullessa metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetussa laissa tarkoitettu viranomaistehtävien yksikössä toiminut toimihenkilö hoitaa rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä alueyksikössä edellä tässä momentissa tarkoitetun ajan.

Mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään tietojärjestelmän tietojen käyttöoikeudesta, sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014. Ennen mainittua päivää käyttöoikeus voidaan myöntää metsä-

keskuksen eriytetyn liiketoiminnan puolella työskentelevälle henkilölle niihin tietoihin, jotka ovat tarpeellisia metsäkeskuksen liiketoimintaan liittyvän asiakassuhteen hoitamisessa. Käyttöoikeutta ei kuitenkaan voida myöntää sen jälkeen, kun metsäkeskuksen liiketoiminnan tietojärjestelmä on eriytetty metsätietojärjestelmästä.

Metsäkeskuksen on saatettava metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetussa laissa tarkoitettujen metsäkeskusten aiemmin pitämät tietojärjestelmät tämän lain mukaisiksi vuoden 2014 loppuun mennessä. Ennen tämän lain mukaisen tietojärjestelmän käyttöönottoa metsäkeskuksen on huolehdittava siitä, että rekisteröity voi saada tiedon rekisterinpitäjästä, henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta sekä siitä, mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan, samoin kuin tiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröidyn oikeuksien käyttämiseksi asianomaisessa henkilötietojen käsittelyssä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 22 päivänä helmikuuta 2011
